

เทศน์เช้า วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ทำดีทำยากนะ ทำดีทวนกระแส เราทำดี เห็นไหม ทำดีจากสังคม ตอนนี่ดีของโลกเขาคือ การประชาสัมพันธ์ คือการกระจายข่าวเป็นความดีของเขา แล้วเป็นความจริงไม่เป็นความจริง นั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าความดีของเรา นี่ความลับไม่มีในโลก เรานี้เป็นคนรู้อเอง เราเป็นคนทำเอง นี่เราทำ

ในสมัยพุทธกาลนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการ นางจิญจมาณวิกาไปชี้หน้าคำพระพุทธเจ้าเลย

“นี่เทศน์สอนคนอื่น คุณทำฉันท้องอยู่นี้ ทำฉันท้องอยู่นี้”

พระพุทธเจ้าบอก “นางจิญจมาณวิกา เธอกับเรารู้กัน ๒ คนนะ เพราะของอย่างนี้มันทำคนเดียวไม่ได้หรอก มันรู้กัน ๒ คน”

พอรู้ ๒ คน เห็นไหม แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการก็ยังคงติเตียนอยู่ จนเทวดาทนไม่ไหว เทวดาแปลงเป็นหนูแล้วก็ไปกัดเชือกขาด เพราะเอาหมอนผูกไว้ พอเชือกขาดออกไปเขากระทืบจน...โยมเขาก็รู้มสะก่า พอออกจากโบสถ์ไปนะธรณีสูบเลย นี่มันเป็นเรื่องรู้กัน ๒ คน แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้กระทำ ไม่ได้กระทำเลย แต่มันเป็นเรื่องของโลกเขาใจ โลกเขาใส่ไคล้ โลกเขาติเตียน

นี่ความลับไม่มีในโลก เวลาออกมาชี้หน้า ออกมาว่าเลยนะ นี้อยู่ในพระไตรปิฎก ถึงบอก ใจว่าโลกธรรม ๘ ไม่มีใครโดนทำองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะอะไร? เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นธงนำ เห็นไหม เป็นธงนำ เป็นผู้ที่วางศาสนา แล้ววางศาสนาไว้เป็นธรรม เป็นธรรมเพื่อสัจจะความจริง สัจจะความจริงจากภายนอก คุณก็ถือคุณกัน เห็นใจกัน มีน้ำใจกัน น้ำใจสิ่งต่างๆ ถือคุณกัน ไอนี้มันเป็นสัจจะภายนอก แต่ถือคุณกันขนาดไหนมันเข้าไม่ถึงธรรมหรอก ไม่เข้าไปถึงความรู้สึก

ความรู้สึกในหัวใจนี้เกี่ยวคู่กัน มีน้ำใจ ค่าน้ำใจมันมีความรู้สึกว่าจะช่วยเหลือกัน เห็นไหม พ่อแม่ไม่รักลูกมันเป็นไปได้ไหม? พ่อแม่รักลูกทุกคนแหละ ญาติพี่น้องต้องรักกันทั้งนั้นแหละ แต่เวลาเจ็บไข้ได้ป่วย เจ็บไข้ได้ป่วยแทนกันได้ไหม? เวลามันทุกข์ร้อน เขาไปเอาความทุกข์มาให้เราได้ไหม? นี้ลูกกับพ่อแม่พูดกันอย่างนี้ประจำเลย ขอทุกข์แทนๆ แต่มันทุกข์แทนกันได้ไหมล่ะ? มันทุกข์แทนกันไม่ได้หรอก เพียงแต่ได้เห็นแล้วมันสลดสังเวชต่างหาก แต่เวลาสัจจะความจริงก็มาจากภายใน ภายในนี่เรื่องของกรรม กรรมขับไส ขับไสให้เราไปเกิดไปตายต่างๆ

ความขับไสอันนี้มันพาให้เราไปเกิดไปตาย การไปเกิดไปตาย ถ้าเกิดอีกก็ทุกข์อีกๆ แล้วบอกจะช่วยกันแก้ทุกข์ๆ มันแก้ที่ไหนล่ะ? มันไปแก้ที่ปลายเหตุ เห็นไหม เจ็บไข้ได้ป่วยก็หายากัน อุบัติฐากดูแลกัน นี้ปลอบประโลมหัวใจกันให้มีความชุ่มชื่นใจ อย่าให้ว่าหว่า ให้มีที่เกาะที่เกี่ยว มันก็ช่วยกันได้เท่านั้นแหละ ถ้ามันยังเกิดอีกมันก็ทุกข์อย่างนี้อีก นี่มันเป็นที่ปลายเหตุ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงแก้ที่ต้นเหตุ แก้ที่ต้นเหตุนี้ย้อนกลับมา

นี่ความจริงจากหัวใจของเรา เราอยู่ เราสงสัยอยู่ เรามีปมในหัวใจอยู่ เรายังมีภวาสวะอยู่ เรายังมีแรงขับเคลื่อนอยู่ มันเกิดทั้งนั้นแหละ ถ้ามันเกิดทั้งนั้น นี้ไฟ คุติเวลาเราจุดไฟ เห็นไหม ถ้าเรารักษาไฟของเราดี รักษาไฟดีนะ ลมมันพัดมา ไฟมันจะมอดเราก็ต้องสาวไป ลมพัดที่หนึ่งวูบวาบ ไฟมันจะไหม้ตามไป นี้เรารักษาใจของเรา เวลาสิ่งที่กระทบกระเทือนในหัวใจมันจะวูบวาบไปประสามัน แรงขับของมัน เพราะมันมีเชื้ออยู่ มันมีไฟอยู่ ถ้ามีไฟอยู่ มีของแสดงไป ไฟมันต้องลุกโชติช่วงเป็นธรรมดา

นี่บัวของมาร รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบัวของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร มันสุขเข้าไปในกองไฟนั้น แล้วเราเข้าไปในกองไฟนั้น โลกก็ว่าสิ่งนี้ต้องเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย สิ่งนี้เป็นความจำเป็นของโลก โลกต้องอาศัยกัน สะสมกัน ทำลายกัน จนเป็นปัญหาไปหมดเลย สิ่งต่างๆ เรื่องนี้มันเป็นเครื่องอาศัย มันไม่ใช่ความจริง ความจริงมันเป็นความสุขของใจ ความสุขของใจ ถ้ามันกินอิมมมออ่อน มันพอความเป็นไปของเขามันก็พออยู่ได้แล้ว

กินกันจนปัจจุบันนี้ น่าสังเวชนะ แต่ก่อนคุติข้าวสมัยก่อนหน้านั้นมีแต่เด็กขาดสารอาหารนะ ลงข้าวประจำเลยขาดสารอาหารต้องช่วยเหลือกัน ตอนนี้อ้าวใหม่ โรคอ้วน เด็กอ้วน เกินไป เด็กอ้วนเกินไป นี่อาหารปรนเปรอมันเกินไป มันเป็นการสะสมจนเป็นโรคหนึ่งเลย โรค

อ้วน เห็นไหม นี่กินอาหารมันก็ต้องยับยั้ง เพราะอะไร? เพราะมันถมไม่เต็ม นี่ไฟใส่เชื้อกันไม่พอหรือ เราก็ต้องการอยากไปหมดเลย แต่มันกินแล้วได้ประโยชน์อะไรล่ะ?

นี่แม้แต่ร่างกายมันยังมีโทษขนาดนี้เลย แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติ เวลาพระบวชขึ้นมาทำไมเขาอยู่กันโดยสุขสบาย ทำไมต้องทรมานตน? มันทรมานกิเลสมันไม่พูน่ะ ทรมานกิเลส นะ กิเลสภูนี้มันจี๋หัวกู อยู่ในหัวใจกู มันเหยียบหัวใจกูอยู่นี่ กูทำไมสู้มันไม่ได้ ถ้าสู้มันไม่ได้ก็ต้องมีกตึกา มีวัตรปฏิบัติ ข้อวัตรปฏิบัติมาเพื่อจะขัดเกลากิเลส รูดงควัตรเพื่อขัดเกลากิเลส ได้มานี้ถือสันโดษ คือว่าถือเอาแต่เพียงพอ พอที่ได้บิณฑบาตมา นี่มันน้อยสันโดษนะ รูดงค้มาแล้วยังสันโดษอีกนะ ยังมันน้อยอีก เอาแต่พอเหยียวยาวชีวิตนี้ให้มันเป็นไป ถ้ามันเป็นไปแล้วเงินจกรมตัวก็เบา

นี่วิธีการอดอาหาร การอดอาหารมันไม่ใช่มรรคไม่ใช่ผลหรือ แต่มันเป็นวิธีการอันหนึ่งเห็นไหม วิธีการมันต้องมีอุบาย เช่อย่าง ซ้ำๆ เราก็ว่านี่ภาวนา เช่อย่าง นะแล้วก็บอกจะฆ่ากิเลส กิเลสมันเหยียบหัวเอา เหยียบหัวเอา เห็นไหม เหยียบหัวอยู่ในดินของมันเลยนะ นี่ทำตามอำนาจของกิเลสหมด แล้วบอกจะฆ่ากิเลสๆ แต่ถ้าเรามีอุบายวิธีการ นี่ผลักดินมันออกก็ยังมีดินนะ ผลักดินมันอย่าเหยียบหัวเรา อย่าเหยียบหัวเรา คืออยากกินกูก็ไม่ให้มันกิน มันจะเป็นไปกูก็ไม่ให้เป็น จะนอนก็ไม่ให้นอน นี่ฝืนมันๆ แล้วโลกก็บอก โอ้โฮ ทำไมต้องทำทุกข้อย่างนั้น?

อย่าไปเอาคติของโลกมาเป็นใหญ่ ถ้าคติของโลกมาเป็นใหญ่จะทำอะไรไม่ได้หรือ เขาสงสารเรา อู๋ พระนี่ปฏิบัติดีเนาะ พระนี่เป็นอย่างนั้นเนาะ พระนี่น่าสงสารนะ นี่ถ้าสงสารกิเลส มันก็ข่าอ่อนนะ อู๋ เขาสงสารเราเนาะ เรานี้ทำเกินไปแล้วเนาะ เราต้องผ่อนคลายแล้ว เราต้องไปตามเขา นี่การติชมของโลกไม่มีความหมายเลย การติชมของครูบาอาจารย์ของเราต่างหากล่ะ

การติชมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม นี่บอกอำนาจเป็นไฟ เขาแสวงหาไฟกัน เขาไปเกาะไฟกัน เขาวิ่งเข้าไปเกาะกองไฟกัน เราพยายามชักพินออก จะกินก็ไม่ให้กิน จะนอนก็ไม่ให้นอน ไม่ให้นอนแล้วมันไม่ทุกข์ไม่ยากหรือ? ไม่ทุกข์ไม่ยาก ก็กิเลสมันทำให้เราวิ่งเหงาหาวนอน ภาวนาก็ไม่ได้ผล เวลาประพฤติปฏิบัติไปจิตมันก็ไม่ได้อไฟก็เผาแต่ตัวเอง เห็นไหม อุดดา หิ อุดตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ใอันไฟมันเผาตนอยู่มันจะพึ่งที่ไหนล่ะ? มันเผาตนก่อนแล้วมันค่อยเผาคนอื่น นี่ทำไปก็ไม่ได้ผล คนนั้นก็ทำไม่ได้ คนนี้ก็ทำไม่ได้ แล้วเราจะเชื่อใคร? องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดไว้คงจะไม่ใช่ความจริงแล้วล่ะ

นี่ก็เลยถ้ามันล้มลุกคลุกคลานแล้วมันก็เป็นภัยกับตัวเอง มันก็เหยียบหัวตัวเองขึ้นไป เห็นใหม่ นี่พยายามปิดๆ ปิดมันออก แล้วไม่ต้องไปมองที่อื่น มองที่หัวใจเรา ไม่ต้องไปคิดเลยว่าสิ่งที่สังคมเป็นอย่างนั้น คนนั้นเป็นอย่างนั้น มันเรื่องของเขา เรื่องของเขาทั้งนั้นนะ เรื่องของเขากรรรมของโครงการของมันนะ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าย้อนกลับมาที่ผลประโยชน์ของเรา ที่ประโยชน์ของใจนะ นี่ประโยชน์ของเราคือว่าสิ่งที่สะสมมาเป็นประโยชน์ของเรา สิ่งนี้เป็นเรื่องการกระทำ เป็นอามิสทั้งหมดเลย

สิ่งที่เป็นอามิสต้องปลดเปลื้องให้หมด ถ้าสิ่งที่เป็นอามิสทำให้เราฟุ้งซ่าน มีสิ่งใดกระทบสิ่งที่ไม่อยากจะคิดมันคิดมาก สิ่งที่ต้องการให้คิดมันก็ไม่อยากจะคิดเลย คิดแล้วมันไม่มีอารมณ์มันจืดชืดของมัน แต่ถ้าไม่ต้องการคิด โอ๊ย มันจะคิดแล้วคิดอีก สิ่งนี้มันสะสมมาๆ ในหัวใจ แล้วมันสะสมมา ยิ่งมากขึ้นมันจะเข้มแข็งขึ้น มันจะแก่กล้าขึ้น ถ้าเราตัดทอนมัน เวลาเราตัดทอนมันเป็นอุบายวิธีการ นี้อคนนอนผ่อนอาหาร การตัดตน

การตัดตนไม่ใช่ตัดกิเลสตามุข โยค อุตตกิลมตามุข โยคคือมันไม่มีผล ทำแล้วมันไม่มีผล ทำแล้วมันเป็นความทุกข์เปล่า แต่ในเวลาทำไป เวลาทำมันทุกข์ไหม? ทุกข์ แต่ผลของมันล่ะ มันมีผล เวลาผลของมัน เห็นไหม เวลาอดอาหารไปร่างกายจะเบามาก เวลานั่งไปแล้วมันจะไม่ง่วงเหงาหาวนอน ถ้ามันง่วงนอนมากมันตลกวังค์มาก อดอาหาร คุณมันหิวข้าวมันจะนอนได้อย่างไร? มันจะนั่งหลับให้มันรู้ไปสิ ถ้าท้องมันไม่มีอาหาร มันจะนั่งหลับให้มันรู้ไป

อันนี้ผลของมันมี ผลของมันคือเราใช้อุบายวิธีการตัดแปลงตน เราไม่ใช่เอาการอดอาหารนั้นมาเป็นเป้าหมาย เราเอาการอดอาหารนั้นเป็นวิธีการ เป็นการตัดแปลงเข้าไปเพื่อจะไปหาใจของเรา เพื่อจะเข้าไปชำระใจของเรา สิ่งนี้มันเป็นผลของนักรบ ผลของโลกเขา เห็นไหม เขาต้องดำรงชีวิตของเขาไปประสาของเขา เขาก็อยู่ดำรงชีวิตของเขาไปสภาวะแบบนั้น แต่นักรบมันต้องเข้มแข็งกว่า คุณเวลาทหารเขาจะออกรบ เขาต้องฝึกของเขาพิเศษนะ เพื่ออะไร? นี่ถ้ารบเก่งขึ้นมาเขาจะต้องเป็นหน่วยพิเศษของเขาอีก หน่วยเคลื่อนที่เร็ว หน่วยอะไร

นี่ก็เหมือนกัน เวลาถึงในพรรษา ถึงเวลาเคลื่อนที่ คือว่าอยู่ปักหลักเพื่อจะเอาชนะตัวเองให้ได้ มันก็ถึงเวลา เวลาออกพรรษาแล้วรูปองค์ไปมันก็เป็นอีกกรณีหนึ่ง แต่ ๒๔ ชั่วโมงในชีวิตหนึ่งต้องภาวนาตลอด ต้องต่อเนื่องตลอด ถ้าไม่ต่อเนื่องตลอด พอปล่อยแล้ว เห็นไหม คุณเวลาเหล็ก เราจะตีเหล็กเหล็กต้องแดงๆ เวลาเราเผาเหล็กให้แดงเราจะขึ้นรูปอย่างไรก็ได้ ปล่อยให้มัน

เย็นแล้วจะมานั่งตึนะ พอเหล็กเย็นแล้วก็เอาค้อนมาตี อยากจะทำ อยากจะตี มันจะเป็นไปไหมล่ะ? นี่การต่อเนื่องมันเป็นสภาวะแบบนี้ การต่อเนื่องของเรามันเป็นประโยชน์กับเรา

การประพฤติปฏิบัติ การเอาชนะกิเลสมันแสนยากนะ เหล็กเวลามันแดงขึ้นมามันขึ้นรูปได้ เวลามันเย็นขึ้นมามันก็ตียาก แต่เวลากิเลสมันขึ้นมามันยากกว่านั้นอีก เพราะอะไร? เพราะมันปฏิเสธเลยนะ สิ่งนั้นก็ไม่ใช่ประโยชน์ เราทำมาถึงที่สุดแล้ว เราไม่มีอำนาจวาสนาแล้ว มันน้อยเนื้อต่ำใจนะ มันทำให้เราล้มลุกคลุกคลานไม่พอนะ ทำถึงกับให้เราไม่เชื่อเลย

ถ้าเราเชื่อขึ้นมา เห็นไหม ถ้าเราเชื่อ ถ้าเรามีเป้าหมาย โครงการต่างๆ เรามีเป้าหมายแล้วแล้วเราทำตามเป้าหมายนั้นมันก็สมประโยชน์กับเรา เป้าหมายก็ไม่มี แม้แต่เป้าหมายก็ยังไม่กล้าคาดหมายเลยนะ แม้แต่เป้าหมาย อธิษฐานบารมี บารมีลืบทศัง ทานบารมี ศีลบารมี เนกขัมมบารมี อธิษฐานบารมีคือเป้าหมายของเรา เราตั้งเป้าของเราแล้วเราทำของเราให้ได้ แล้วถ้าถึงทำไปเป็นสันตสิทธินะ มันเป็นความประสพของใจ ถ้าใจมันประสพขึ้นมามันออกมาจากหัวใจนั้น

นี่ความลับไม่มีในโลกจากภายนอกนะ ความลับไม่มีในโลก เราทำอะไรเราก็รู้ เวลาความลับไม่มีในโลกจากภายใน เราได้ผลหรือไม่ได้ผลเราก็รู้ ได้ผลไม่ได้ผลนะ ถึงแม้มันโดนกิเลสหลอกมันว่ามันได้ผล แต่ถึงเวลามันเสื่อมไปมันก็รู้เอง เพราะมันเกิดอารมณ์ความรู้สึก มันเกิดการกระทบ มันเกิดทุกข์ขึ้นมาในหัวใจ แต่ถ้ามันทำงานได้ผลของมัน เต็มที่ของมันแล้วมันไม่มี มันไม่มีคือว่ามันไม่มีสิ่งใดๆ นี่มันจับต้องสิ่งใดได้ไหม? มันไม่มีสิ่งใดเลย แต่การดำรงชีวิตอยู่ มันก็มีอยู่ เพราะอะไร? เพราะจิตมันมีอยู่ในร่างกายนี้

สอุปาทิเสสนิพพาน พระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่ ร่างกายนี้ก็เป็นสิ่งที่ค้นหาของจิตที่จิตอาศัยอยู่ เหมือนกับเราสร้างอะไรขึ้นมา เห็นไหม เราเป็นหนี้ เราใช้หนี้หมดแล้วเราก็ก็น่าจะมีชีวิตอยู่ เราก็อยู่ของเราประสาของเราไป ถึงที่สุดแล้วมันไม่มีสิ่งที่เป็นแรงขับเคลื่อนแล้ว มันก็หมดสิ้นกระบวนการของมันไป สิ่งนี้มันเป็นสิ่งที่ประสพในหัวใจของเรา ถ้าหัวใจเราประสพสิ่งนี้ สิ่งนี้มันเกิดกับเรา

อดตา หิ อดตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ใจนี้สำคัญที่สุด สุขนี้สำคัญกับเรา กองไฟของเราที่ลุกโชติช่วงขนาดไหนเราถนอมรักษาไว้ก่อน เพราะอะไร? เราต้องใช้สิ่งนี้หุงหาอาหารกินนะ เราจะต้องมีพลังงาน เราต้องมีไฟ ถ้าเรามีไฟเราหุงหา เราเห็นว่าไฟมันเป็นโทษ ไฟมันเผาผลาญ เราจะดับไฟเลยมันก็เป็นไปไม่ได้ มันต้องรักษาไฟนั้นไว้ แต่อย่าใส่ให้มันเผาไหม้จน

รุนแรงเกินไป แล้วเอาสิ่งนี้มาประกอบอาหาร มาทำความอบอุ่นให้กับร่างกาย แล้วเอาสิ่งนี้ก้าวเดินต่อไป

มันต้องติดติดไปก่อนไง มันต้องมีสัพเพ ชัมมา อนัตตา สภาวธรรมนี้ก้าวเดินไป จะบอกปฏิเสธทั้งหมดไม่ได้ เพราะการกระทำของเราคือการกระทำสภาวธรรมเหมือนกัน สภาวธรรมนี้มันเกิดขึ้นมากับเรา มันเป็นผลของเรา มันเป็นที่ประสพกับเราขึ้นมา มันเป็นสมบัติของเรา เราเป็นผู้ประสพขึ้นมา เตือนก็รู้ว่าเตือน เจริญก็รู้ว่าเจริญ ถึงที่สุดแล้วมันทำลายจนสิ้นสุดกระบวนการของมันไป

ไฟที่มันเผาผลาญมอดไหม้อย่างนี้มันเผาผลาญมาตลอด มันเผาผลาญเพราะติดติดมันก็ลูกกลมไปเต็มที เราควบคุมไว้ ดินนี้เป็นประโยชน์กับเราก็เป็นมรรค มรรคขึ้นมาก็ทำลายกันไปจนถึงที่สุด ถึงที่สุดแล้วข้ามพ้นหมด พอข้ามพ้นหมดมันไม่มีสิ่งใดๆ เลย สิ่งนี้ถึงว่านี่สิ่งที่ไฟมอด มอดหมดในหัวใจ มันเป็นไฟเย็น มันเป็นสิ่งที่มันเกิดไฟ เราเคยเห็นไฟ ไฟเคยทำอาหารให้เรา แล้วไฟนี้มันหมดสิ้นกระบวนการของมันทั้งสิ้น เราเคยเห็น เราเคยมี

จิตก็เหมือนกัน มันแสดงอาการของมัน ถ้ามันมีอยู่มันมีที่หมาย มันมีที่เป็นความทุกข์มันมีความร้อน แต่ถ้าไม่มีเลย เราเคยเห็นไฟเรารู้สึกว่าไฟ

นี้ก็เหมือนกัน พอมันสิ้นสุดกระบวนการแล้วมันก็มีอยู่ของมัน แต่มันไม่อยู่แบบโลกไถอยู่แบบที่เป็นไฟดับ ไฟติด ไฟดับ ไฟติด สิ่งต่างๆ นี่มันเป็นเรื่องของโลก มันเป็นจิตที่ไม่มีภาวสาระ ไม่มีสถานที่ตั้ง อันนี้ต่างหากถึงเป็นความสุขอย่างยิ่ง ถ้าสุขอย่างยิ่ง นี่ความลับภายใน อยู่ในหัวใจดวงใดหัวใจดวงนั้นจะสิ้นกระบวนการ จะมีความสุขอย่างยิ่งในหัวใจ เอวัง